

Spauda ir informacija

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 152/21
2021 m. rugsėjo 2 d., Liuksemburgas

Sprendimas byloje C-180/20
Komisija / Taryba

Teisingumo Teismas panaikina Tarybos sprendimus dėl Partnerystės susitarimo su Armėnija taikymo

Jis mano, kad, nors Partnerystės susitarimas turi tam tikrų sąsajų su BUSP, jame esančių ir su ja susijusių informacijos ar pareiškimų apie ketinimą nepakanka, kad jie būtų laikomi savarankiška šio susitarimo sudedamąja dalimi, galinčia pateisinti Tarybos akto skaidymą į du atskirus sprendimus

Europos Sąjungos, Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimas (toliau – Partnerystės susitarimas su Armėnija) buvo pasirašytas 2017 m. lapkričio 24 d. Šiame susitarime numatyta įsteigti Partnerystės tarybą ir Partnerystės komitetą, taip pat galimybė sudaryti pakomitečius ir kitus organus. Jame taip pat numatyta, kad Partnerystės taryba priima savo darbo tvarkos taisykles ir jose apibrėžia Partnerystės komiteto funkcijas ir darbo tvarką.

2018 m. lapkričio 29 d. Europos Komisija ir Europos Sąjungos vyriausioji įgaliojtinė užsienio reikalams ir saugumo politikai, remdamosi SESV 218 straipsnio 9 dalimi, kartu priėmė pasiūlymą dėl Europos Sąjungos Tarybos sprendimo dėl pozicijos, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Partnerystės taryboje priimant sprendimus dėl šios Partnerystės tarybos ir Partnerystės komiteto, pakomitečių ir bet kurio kito specializuoto organo darbo tvarkos taisyklių. Iš dalies pakeistame 2019 m. liepos 19 d. pasiūlyme Komisija panaikino nuorodą į ESS 37 straipsnį, kuriame reglamentuojamas susitarimų bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) srityje sudarymas, kaip į materialinį teisinį pagrindą. Taryba šį sprendimo pasiūlymą išskaidė į du atskirus sprendimus. Pirma, ji priėmė Sprendimą 2020/245, skirtą Partnerystės susitarimo, išskyrus jo II antraštinę dalį, taikymui užtikrinti transporto, prekybos ir vystymosi srityse, o kaip materialiniais teisiniais pagrindais rėmėsi SESV 91, 207 ir 209 straipsniais. Antra, ji priėmė Sprendimą 2020/246, skirtą šio susitarimo II antraštinės dalies, susijusios su bendradarbiavimu bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) srityje, taikymui užtikrinti, kurio materialinį teisinį pagrindą sudaro tik ESS 37 straipsnis. Sprendimas 2020/245 buvo priimtas kvalifikuota balsų dauguma, o Sprendimas 2020/246 buvo priimtas vieningai. Komisija Teisingumo Teisme ginčijo Tarybos akto išskaidymą į du sprendimus, ESS 37 straipsnio, kaip Sprendimo 2020/246 teisinio pagrindo, pasirinkimą ir iš jo kylančią balsavimo taisyklę, todėl paprašė panaikinti abu Tarybos sprendimus.

Teisingumo Teismo didžioji kolegija panaikina Tarybos sprendimus 2020/245 ir 2020/246. Ji mano, kad, nors Partnerystės susitarimas turi tam tikrų sąsajų su BUSP, jame esančių ir su ja susijusių informacijos ar pareiškimų apie ketinimą nepakanka, kad jie būtų laikomi savarankiška šio susitarimo sudedamąja dalimi, galinčia pateisinti tai, jog Sprendimo 2020/246 materialinis teisinis pagrindas yra ESS 37 straipsnis, o procesinis teisinis pagrindas – SESV 218 straipsnio 8 dalies antra pastraipa. Ji taip pat mano, kad šiomis aplinkybėmis nėra jokio pagrindo aktą dėl pozicijos, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Partnerystės susitarimu su Armėnija įsteigtoje Partnerystės taryboje išskaidyti į du atskirus sprendimus.

Teisingumo Teismo vertinimas

Pirmiausia Teisingumo Teismas primena, kad pagal SESV 218 straipsnio 8 dalį Taryba paprastai priima sprendimus kvalifikuota balsų dauguma ir tik šios nuostatos antroje pastraipoje nurodytais atvejais ji sprendžia vieningai. Šiomis aplinkybėmis taikytina balsavimo taisyklė kiekvienu konkrečiu atveju turi būti nustatoma pagal tai, ar ji priskiriama prie vieno iš SESV 218 straipsnio

8 dalies antroje pastraipoje numatytų atveju, o atitinkamo sprendimo materialinio teisinio pagrindo pasirinkimas turi būti grindžiamas objektyviais kriterijais, kuriems gali būti taikoma teisminė kontrolė ir prie kurių priskirtini šio akto tikslas ir turinys.

Šiuo klausimu Teisingumo Teismas primena, kad, jei nagrinėjant Sąjungos aktą matyti, kad juo siekiama dviejų tikslų arba kad jis turi dvi sudedamąsias dalis, ir jei vieną iš šių tikslų arba vieną iš šių dalių galima išskirti kaip pagrindinį (-ę) arba svarbiausią, o kitą tik kaip papildomą, teisės aktas turi būti grindžiamas tik vienu teisiniu pagrindu – tuo, kurio reikalauja pagrindinis ar svarbiausias tikslas arba pagrindinė ar svarbiausia sudedamoji dalis. Šiuo atveju, nors ginčijami sprendimai oficialiai yra susiję su skirtingomis Partnerystės susitarimo antraštinėmis dalimis, Teisingumo Teismas pažymi, kad sritis, kuriai jie priklauso, taigi, ir nagrinėjamų Sąjungos išorės veiksmų teisinis pagrindas turi būti vertinami atsižvelgiant į visą susitarimą, nes šie sprendimai yra susiję apskritai su tarptautinių institucijų, įsteigtų remiantis Partnerystės susitarimu su Armėnija, darbo tvarka. Be to, dviejų atskirų skirtingais teisiniais pagrindais grindžiamų Tarybos sprendimų priėmimą siekiant nustatyti bendrą poziciją, kurios reikia laikytis Sąjungos vardu dėl šiuo susitarimu įsteigtų organų darbo tvarkos, galima pateisinti tik tuo atveju, jei susitarimą, vertinamą kaip visumą, sudaro atskiros sudedamosios dalys, atitinkančios skirtingus teisinius pagrindus, kuriais remiamasi priimant minėtus sprendimus.

Šiuo klausimu Teisingumo Teismas pažymi, kad susitarimas turi būti kvalifikuotas kaip susitarimas dėl bendradarbiavimo vystymosi labai atsižvelgiant į jo esminį dalyką, o ne į jo konkrečias sąlygas. Taigi, nors kai kurios Partnerystės susitarimo su Armėnija II antraštinės dalies nuostatos susijusios su klausimais, kurie gali būti priskirti prie BUSP, ir dar kartą patvirtina šalių valią bendradarbiauti šioje srityje, susitarime šių nuostatų nėra daug ir jose iš esmės apsiribojama susitariančiųjų šalių programinio pobūdžio pareiškimais apie esamus tarpusavio santykius ir bendrus ketinimus ateityje.

Dėl susitarimo tikslų Teisingumo Teismas konstatuoja, kad juo iš esmės siekiama nustatyti bendradarbiavimo su Armėnija transporto, prekybos ir vystymosi srityse ribas. Šiuo klausimu Teismas pažymi, kad, jei kaskart, kai susitarimas dėl bendradarbiavimo vystymosi labai darytų poveikį konkrečiai sričiai, būtų reikalaujama, kad jis taip pat būtų grindžiamas kita nuostata nei ta, kuri susijusi su šia politika, SESV 208 straipsnyje numatyta kompetencija ir procedūra praktiškai netektų prasmės. Šiuo atveju, nors tam tikri konkretūs tikslai, kuriais siekiama sustiprinti politinį dialogą, žinoma, gali būti priskirti prie BUSP, Teisingumo Teismas pažymi, kad išvardijant šiuos konkrečius tikslus nenumatyta jokios veiksmų programos ar konkrečių bendradarbiavimo sąlygų, kuriomis remiantis būtų galima teigti, kad BUSP yra viena iš atskirų šio susitarimo sudedamųjų dalių, apimanti ne tik prekybos ir bendradarbiavimo vystymuisi labai aspektus.

Galiausiai, nors nustatant minėto akto teisinį pagrindą taip pat galima atsižvelgti į akto priėmimo aplinkybes, kaip antai šiuo atveju į Kalnų Karabacho konfliktą, Teisingumo Teismas konstatuoja, kad Partnerystės susitarime su Armėnija nenumatyta jokios konkrečios ar specialios priemonės, skirtos šiai situacijai, keliančiai grėsmę tarptautiniam saugumui, išspręsti.

Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, Teisingumo Teismas panaikina Sprendimą 2020/246, nes kaip jo materialinis teisinis pagrindas klaidingai pasirinktas ESS 37 straipsnis. Teisingumo Teismas taip pat panaikina Sprendimą 2020/245. Iš jo 10 konstatuojamosios dalies ir 1 straipsnio matyti, kad jis neturi įtakos pozicijai, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Partnerystės susitarime su Armėnija įsteigtoje Partnerystės taryboje, kiek ši pozicija yra susijusi su šio susitarimo II antraštinės dalies taikymu. Šioje antraštinėje dalyje esančios nuostatos nėra atskira minėto susitarimo dalis, pagal kurią Taryba, siekdama nustatyti tokią poziciją, privalo remtis, be kita ko, ESS 37 straipsniu ir SESV 218 straipsnio 8 dalies antra pastraipa. Vadinas, Taryba neturėjo jokio pagrindo į Sprendimo 2020/245 dalyką neįtraukti aptariamąs pozicijas dėl to paties susitarimo II antraštinės dalies taikymo ir pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį priimti atskiro sprendimo, kuriuo buvo siekiama nustatyti minėtą poziciją dėl šios antraštinės dalies taikymo.

Vis dėlto dėl teisinio saugumo Teisingumo Teismas nusprendė palikti galioti panaikintų sprendimų padarinius, kol Taryba priims naują sprendimą, atitinkantį šį Teisingumo Teismo sprendimą.

PASTABA: Ieškiniu dėl panaikinimo siekiama panaikinti Sąjungos teisei prieštaraujančius Sąjungos institucijų teisės aktus. Tam tikromis sąlygomis valstybės narės, Sąjungos institucijos ir asmenys Teisingumo Teisme arba Bendrajame Teisme gali pareikšti ieškinį dėl panaikinimo. Jeigu ieškinys pagrįstas, teisės aktas panaikinamas. Atitinkama institucija turi užpildyti teisės spragą, kuri gali atsirasti panaikinus teisės aktą.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127